

SoilStories - Het leven ondergronds

Citizen Science

Kenmerkenfiches

Welke landpissebed kruipt er hier?

Hier lees je meer over de 12 soorten pissebedden die je het vaakste tegenkomt op schoolterreinen.

Over elke soort:

- > kenmerken om ze te herkennen
- > in welk habitat ze voorkomen
- > de status: hoe algemeen de soort voorkomt in België
- > de grootte

De soorten zijn gesorteerd van klein naar groot.

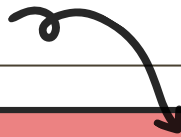

Pissebedden zoektocht

Oktober 2026

Leer me beter kennen !

Identiteitskaart van de pissebed

Two horizontal red bars for text entry.

Three pairs of red bars for text entry.

© Spinicornis - Gert Arijs

Naam: Pissebed

Bijnaam: Landkreeftjes

Soort: Kreeftachtige (familie van krabben en garnalen!).

Geschiedenis: Bestaat al meer dan 300 miljoen jaar.

Woonplaats: Vochtige plekjes (onder stenen, hout, bladeren).

Voeding: Dode bladeren, hout en soms paddenstoelen.

Taak in de natuur: Afval opruimen en omzetten in voeding voor planten.

Wist je dat...

- ... er in Vlaanderen wel 40 verschillende soorten pissebedden leven?
- ... je in je tuin vaak 5 tot 10 soorten kan vinden?
- ... pissebedden een hard pantser hebben en daarom moeten vervellen om te kunnen groeien? Ze eten hun oude “velletje” op voor extra calcium!
- ... pissebedden niet veel zien? Ze kunnen met hun primitieve ogen enkel licht en donker van elkaar onderscheiden.
- ... pissebedden ademen met speciale “kieuw-longen” (pleopoden)? Deze moeten vochtig blijven om te werken.

Pissebedden zoektocht

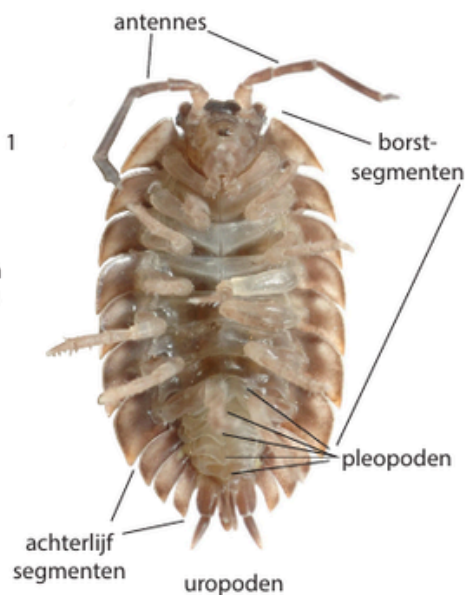
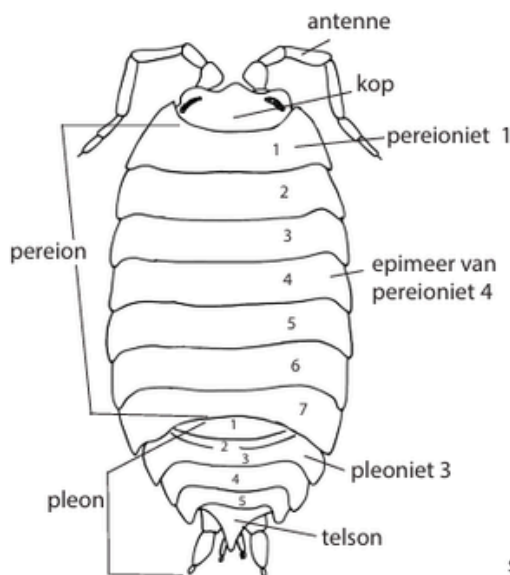
Oktober 2026

Lichaamsbouw

Het lichaam van een pissebed bestaat uit 3 delen

1. **Kop:** met twee paar antennes (het grote paar kun je goed zien)
2. **Borststuk:** 7 segmenten (pereion)
3. **Achterlijf:** 6 segmenten (pleon)

PISSEBEDDEN TELWEEK

Wie kom je tegen?

van klein naar groot

Veenribbel

Haplophthalmus danicus

© Spinicornis - Gert Arijns

KENMERKEN

Wit tot crèmekleurig.

Lichaam bedekt met lengteribbeltjes.

Beweegt zeer langzaam en blijft bij verstoring meestal zitten.

HABITAT

Vochtige habitats, vaakst in vochtig humusrijke bossen.

STATUS

Algemeen ten noorden van Samber en Maas, zeldzaam ten zuiden. Grotendeels ontbrekend in Ardennen.

| ↔ |
< 5 mm

Mierenpissebed

Platyarthrus hoffmannseggii

© Spinicornis - Gert Arijns

KENMERKEN

Ogen afwezig, blind.

Korte antennes.

Opvallend breed van vorm.

Wit zonder spoor van pigment.

HABITAT

Uitsluitend in mierennesten, in matig vochtige (klei)grond

STATUS

Algemeen, zeldzaam in de Ardennen.

↔
≤ 5 mm

Paars drieoogje

Trichoniscus pusillus & provisorius

KENMERKEN

Klein, glanzend.
Roodachtig tot paarsbruin.

Lichaam is nagenoeg glad.

HABITAT

Komt voor in
verschillende habitats
(zoals loofbos, tuinen,
vochtige weiden, ...).

Voorkeur voor eerder
vochtige plaatsen.

STATUS

Zeer algemeen

↔
≤ 5 mm

© Spinicornis - Gert Arijns

Juweeltje

Androniscus dentiger

KENMERKEN

Grote zwarte ogen.

Roodroze of zalmroze tot oranje gekleurd.

Op het achterlijf twee gele banden naast een donkere middenstreep.

Met kleine stekeltjes en bobbeltjes.

HABITAT

Vochtige tot zeer vochtige kalkrijke plaatsen, vaak nabij bebouwing, tuinen, parken, dorps- en stadskernen, vaak aan voet van oude muren.

STATUS

Algemeen in leemstreek, Condroz en Fagne-Famenne. Daarbuiten zeldzaam tot erg zeldzaam.

© Spinicornis - Gert Arijis

5 - 7 mm

Berijpte pissebed

Porcellionides pruinosus

© Spinicornis - Gert Arijns

HABITAT

Bijna alleen in
bebouwde omgeving.
Typisch in composthopen
in tuinen.

KENMERKEN

Blauw-grijs of bruinachtig.

Typische "berijping" over
lichaam. Het lijkt alsof ze met
een fijn poeder bestoven zijn.

STATUS

Vlaanderen: algemeen
Wallonië: minder algemeen

Wit en grijs
gekleurde antennen.

↔
6 - 10 mm

Mospissebed

Philoscia muscorum

© Spinicornis - Gert Arijns

KENMERKEN

Zwarte streep over rug.

Oranjebruine lijn aan zijkant met donkere lijn ernaast.

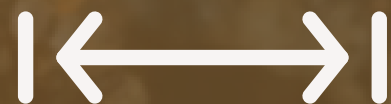
Variërende hoofdkleur, ook gele of rode kleur.

HABITAT

Alle soorten habitats, zowel droge als vochtige: bossen, weiden, tuinen en rivieroeveren, ...

STATUS

Zeer algemeen

7 - 12 mm

Zwartkoppissebed

Porcellio spinicornis

© Spinicornis - Gert Arijns

KENMERKEN

Matzwarte kop die sterk contrasteerd met lichtere lichaam.

Over rug loopt donkere lijn met twee rijen gele vlekken.

Achterlijf centraal donker.

HABITAT

Enkel in bebouwde omgeving.
Warmte en kalkminnend.
Vooral in en rond oude muren en rond oude gebouwen.

STATUS

Zeer algemeen

10 - 15 mm

Kleipissebed

Trachelipus rathkii

KENMERKEN

Kop meestal donker.

Ruw, grijs of bruinevlekt.

Lichtere middenstreep, die soms geflankeerd wordt door twee donkere strepen.

Op de rand van lichaam vaak ook een lichte lijn.

HABITAT

Hoofdzakelijk in graslanden aan oevers van waterlichamen. Nooit in bossen. Soms aan bosrand.

STATUS

Vrij algemeen

10 - 14 mm

© Spinicornis - Gert Arijs

Kelderpissebed

Oniscus asellus

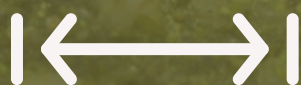
© Spinicornis - Gert Arijns

KENMERKEN

Grote soort, grotendeels grijs met rij witte vlekken op zijkant.

Lijkt sterk afgeplat.

Lichaam rondom rond met dunne witte rand afgeboord.

10 - 16 mm

HABITAT

Komt voor in een grote variatie biotopen: bossen, houtkanten, oevers van beken, tuinen, parken. Voorkeur voor vochtige plaatsen en kan in hoge aantallen voorkomen.

STATUS

Zeer algemeen

Ruwe pissebed

Porcellio scaber

© Spinicornis - Gert Arijns

KENMERKEN

Zeer variabel van kleur. Egaal donker grijs met lichtere rand van het lichaam.

GEDRAG

Als enige soort te vinden op boomstammen van levende bomen en op planten en bloemen.

HABITAT

Zeer algemeen in bossen. Voorkeur voor drogere en warmere plekken zoals open plek of bosrand, houtkanten, perceelsranden. Algemeen in tuinen, onder bladafval, bloempot, composthopen.

STATUS

Algemeen

Neusoproller

Armadillidium nasatum

© Spinicornis - Gert Arijs

KENMERKEN

Donker of licht bruingrijs.

Vast strepenpatroon:
lichte strepen over de lengte,
één langs buitenrand lichaam,
één midden over rug, één
tussen beide strepen.

“neus” steekt uit vooraan.

HABITAT

Warmte minnend,
stenig terreinen,
bebouwde omgeving.

STATUS

Algemeen tot
zeer algemeen.

20 mm

Gewone oprolpissebed

Armadillidium vulgare

KENMERKEN

Donkergrijs tot licht bruin.

Al dan niet met gele vlekjes verspreid over het lichaam.

Rolt zich bij verstoring op tot een bollejte.

HABITAT

Van natte oevers tot droge en warme plekken.

Vaak in door de mens beïnvloede gebieden.

STATUS

Algemeen in centraal België.
Minder in Ardennen en Kempen.

© Spinicornis - Gert Arijns

